

Leto XVIII.

Štev. 30

Uredništvo in uprava se nahajata v Kranju štev. 173.
 Telefon štev. 75.
 Naročnina polletno 20 Din,
 četrtletno 10 Din
 Izhaja vsako soboto

Gorenjec

Dopise sprejema uredništvo do torka sveder. Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
 Za odgovor priložite znambo
 Govorilne ure uredništva ob ponedeljkih od 10. do 11. ure dopoldne.

Tednik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Vzroki življenjske krize

V zadnji številki našega lista smo pokazali, da sta brezboštvo in razkristjanjenje prva in glavna vzroka, da je človeška družba zašla v to veliko zagato, v kateri se nahaja.

Naj naštejemo še nekatere vzroke, zaradi katerih je človeška družba v takih stiskah. Eden važnih vzrokov je racionalizem in pretirani kritikizem. Mnogi ljudje, ki so zaljubljeni v svoje duševne zmožnosti in izobrazbo, mislijo, da smejo in morejo le to verovati, kar morejo spoznati in doumeti s svojim razumom. Zaradi tega odklanjajo razodete resnice in se ob vsaki priliki zaletavajo in obregujejo v vero in Cerkev, ki je Kristusova ustanova za rešitev neumrjčih duš. Mnogi mislijo, da se da vera prikrojiti in prirezovati kakor obleka, ki mora biti vedno urezana in prikrojena po najnovejšem kroju. Eden misli, da so nekatere verske resnice zastarele in nemoderne in zato proč z njimi, drugi pa zopet mislijo, da bi morala Cerkev učiti še to in ono, predvsem to, kar zahteva politična situacija v kaki državi in režimu. Pravijo, da bi morala upoštevati časovne in krajevne razmere, narodne šege in običaje in potem ustvarjati verske resnice in zapovedi. Dogmatično vero, kakor jo uči katoliška cerkev, pa „moderni“ človek rad odklanja.

Krščanstvo uči idealizem, a današnja doba je pa temu nasprotna in odločno propagira materializem. Vse se stavlja v službo materializma, znanost, umetnost, vse tehnične iznajdbe, vsa civilizacija. Današnja družba ne mara za to, kar more blažilno in dobro vplivati na človeka, ona obožuje to, kar vzbuja strasti. Zmagoslavno pot ubirajo danes pohujšljivi kino, umazana ilustracija, opolzki in lascivni romani, jazz-muzika, pretirani šport. To so stvari, ki „vlečejo“, zabavajo, zanimajo in to veliko bolj kakor pametna, dostojna prireditve, dobra, poučna knjiga. Kaj kmalu bomo tam, kjer so bili stari Rimljani pred svojim poginom, ki so zahtevali samo „Panem et circenses“, samo uživanje in razveseljavanje. Materializem taji dušo, zametava Cerkev in taji vsako nadnaravno življenje. Cerkev današnji materializem sicer še pusti živeti, a v vsej zakonodaji se pa jasno vidi, da države v Cerkev ne vidijo božje ustanove Kristusove, marveč neko naravno družbo, kakršnih je več na svetu. Države malo upoštevajo, da je Kristus, Sin božji, ustanovil sveto Cerkev in da že obstoja 2.000 let. Moderni državi je Cerkev kakor kaka druga družba, ki je nastala šele pred kratkim. Prav posebno se nasprotuje katoliški Cerkev, ki je božjepraven organizem in zahteva za sebe avtoriteto, svobodo, prostost, neodvisnost od vsake državne oblasti ter pokorščino od strane vernikov. In zato tako strastno napadanje Cerkev in papeštva. Materializem ubija v človeku misel na Boga, a s tem pa tudi ubija čut za poštenost in vsakršno ljubezen do bližnjega in uči neko megleno človekoljubje.

Ko človek nima več vere v Boga, potem tudi ne ve, čemu naj se premaguje, trudi za lepo življenje in kroti strasti

in premaguje slaba nagnenja. Človek naj potem takem pač živi, kakor mu veva strast in kamor ga vleče njegovo nagnenje. In res, mi vidimo in le prebridko okušamo, da se ne spoštujeta več lastnina in ne življenje, krade in goljufa se vseppek in pobijajo se neljubi nasprotniki. Popolnoma prosto ima danes najsilnejši nagon v človeku, to je spolni nagon. Močno kraljuje nad vsemi človeškimi željami in mislimi. Na potu, koder neomejno kraljuje ta tiran, ležijo neštete žrtve, telesni in duševni pohabljeni, za njim grede samomorilci, pijanci, tatovi, zločinci, delomrzneži in ničvredneži vseh vrst. Nešteto razbitih zakonov in uničenih družin je njegovo delo. Ali se kdo muči, da bi oznanjal in pridigal premagovanje in zatajevanje? Da, Cerkev pridiga zatajevanje in premagovanje, a zato pa žanje za svoj trud zasmeh in prezir... Vsa moderna tehnika, ves moderni napredek se takorekoč trudi, kako bi ta nagon še bolj razplamteli in človeka menda osrečili. Pogledjte, kakšne ostudnosti sme proizvajati kino, kaj vse se sme pisati, slikati in slike javno izpostavljati, da so ja dostopne vsakemu otroku. In to vse v imenu napredka. No, lep tak napredek. Kje je vendar državna oblast, da bi takšne pojave zatirala. Ni je in zato pač neizmerno škoduje sama sebi. Državna oblast sicer izvaja posledice nad žrtvami tega živalskega uživanja s tem, da ponekod brani sklepati zakone spolno bolnim ljudem — no, nekaj je že — toda neprimerno več bi bilo za blagor naroda storjeno, ko bi skušala državna oblast omejati pohujšanje, ki ga širijo raznovrstni domači in tuji magazini, lascivni in pohujšljivi filmi, ko bi nekoliko pogledala v prodajalne, kjer se prodajajo antikoncepcijska sredstva in druge podobne svinjarije. Vsaka publikacija, ki se morda ne strinja z mišljenjem onih ljudi, ki so slučajno pri vladnem krmilu, se zaplenja, a stvarjem pa, ki bijejo navadni dostojnosti v obraz, se pa daje prosta pot! O zaslepljenost!

Žalosten pojav v današnji človeški družbi je tudi to dejstvo, da veljajo razni zakoni z nešteti paragrafi samo za nekatere, dočim so pa razni izvoljenci izvzeti. Eden sme pobijati in moriti, kakor mu pač konvenira, a ga nihče ne kliče na odgovor, dočim je pa drugi, ki slučajno ni izvoljen, vržen v ječo. Dogaja se, da sme svobodno izvoljeni poslanci nekaznovano kršiti zakone, ki so jih sami izglasovali, a drug je pa za vsako malenkost kaznovan. Kdo naj potem še veruje v svetost postave in zakona? Ali ne postane vse skupaj navaden humbuk! Ni čuda, če nastaja na svetu vsesplošna zmeda.

Potrebna bi bila strnitev vseh verskih sil, da bi se odbil napad nevere in brezboštva. Vera s svojimi resnicami in zapovedmi mora prekvasiti vse javno življenje, gospodarsko socialno in duhovno. Če se ne bo to zgodilo, potem bo človeška družba drvela v svojo lastno pogubo.

Znanstveno je ugotovljeno, da se Kathreiner Kneippova sladna kava s pravim „Franckom“ trikrat lažje in trikrat hitreje prebavlja kakor čisto mleko.

V vedno lepši luči!

Zadnja številka Delavske politike ponovno podaja izpričevalo sama sebi in svojim. Škoda bi bilo, če bi dopisa iz Kranja ne brala vsa naša javnost. Ker prihaja v Kranj le malo izvodov tega marksističnega glasila, priobčujemo kar dobesedno dotični dopis, da naši bralci naravnost iz marksističnih ust slišijo, kako »veliki prijatelji delavstva« so. Tako le piše:

Veleučeni „Gorenjec“, ki je rad ali nerad prevzel vlogo rešitelja delavskega razreda izpod kapitalističnega jarma, se kot brencelj zaletava v marksiste, grozi, psuje, laže in meče demagoške fraze, kot bi klatil jabolka. Zaenkrat mu bomo vrnilo milo za drago. »Gorenjec« sicer prizna, da je palača Delavske zbornice lahko delavstvu v ponos, dvomi pa, da bi mu bila v „kruh in varstvo“. Delavskim organizacijam (niti klerikalnim) ne priznava pravice, da smejo imeti svoje prostore v palači Delavske zbornice, niti ne odobrava, ali pa ta dični bogaboječiči tednik namenoma zamolči, da je v tej palači tudi petindvajset stanovanj in najmodernejša javna kuhinja za delavce in nameščence v Ljubljani. »Gorenjec« sploh nerad pove resnico, zavija jezuitsko oči ter natolcuje. To je stara klerikalna navada, ki se je obdržala kot večna resnica samo še v podeželnem klerikalnem časopisju. Da pa vrnemo milo za drago, prosimo »Gorenjca«, naj nam odgovori na sledeče: 1. Zakaj boste, vi črni, dali stotisoče za popravilo župne cerkve v Kranju, mesto da nabrani denar razdelite med brezposelne in bedne? Popravilo cerkve bi počakalo lahko še več let, lačni in brezposelni pa ne morejo čakati. — 2. Zakaj imate v Kranju farovž, ki je nekoliko manjši od palače Delavske zbornice v Ljubljani, v njem pa ni niti kuhinje niti katerekoli druge delavske institucije. Kako lepo bi bilo, če bi vi v kranjskem farovžu izvršili malo prezidave in napravili več delavskih stanovanj? Isto velja seveda za vse farovže naše lepe domovine. Ali res potrebujejo župniki, ki so brez rodbine, tako obširna stanovanja, delavci z otroki pa naj se zadovolje z eno sobo, če jo sploh imajo? Gospodje od črne armade, z dejanji pokažite svojo ljubezen do bližnjega. — 3. Pa misijoni? Zamorčki? Ali se Vam ne zdi za sedanje čase malo neprimero, da zbirate za misijone v Afriki in Aziji, ko je toliko slovenskih (!) delavcev brezposelnih? Zakaj tega denarja ne daste lačnim in brezposelnim v Sloveniji? Kajne, Vam je bolj pri srcu diktatura črne internacionale, kot pa beda slovenskega delavstva. — Zaenkrat tri vprašanja. Bomo pa nadaljevali in poizkusili navesti plače visokega klera, da bo delavec vedel, kam gre velik del njegovega denarja, ki ga plačuje v obliki ročnega davka.

Sami naši čitatelji lahko presodijo iz tega dodisa, kako delavska politika zavija resnico! Kdaj smo psovali? Kdaj grozili? Kdaj neresnico pisali? Ker vedo, da so sami taki, pa drugim podtika jo, kakor oni tat, ki je vpil: »Primate tatu«, da bi od sebe odvrnil pozornost. Glede Delavske zbornice smo jasno povedali svoje mnenje. Mi vsem delavskim organizacijam priročimo lokale v

tej zgradbi, le to nam ni prav, da je Delavska zbornica bolj zidana za gospodarstvo, kakor pa za delavca. In ker mi to v korist delavstva grajemo, pa nas ti dični »delavski prijatelji« zmerjajo. Kdo pa stanuje v Delavski zbornici? Če bomo citirali poročilo o Delavski zbornici, ki so ga pač sestavili voditelji marksistov, nam menda pač ne bo dotični gospod, ki piše iz Kranja, očital, da lažemo? V poročilu delavske zbornice beremo, da razni gospodje plačujejo v Delavski zbornici letno nad 14.000, 13.000, 12.000 Din najemnine! To pač niso nobeni delavci, ki zmorejo nad tisoč Din mesečne najemnine. Res je v Delavski zbornici 25 stanovanj, a delavstvo ima od teh presneto malo prostora! Za uradništvo in gospodo se je kar dobro preskrbelo, za delavska stanovanja pa zelo malo!

No pa bolj na uho povedano, to je naš list le tako bolj mimogrede grajal, navajal le kot en slučaj med mnogimi, da se od ustanove, ki jo vodijo marksisti, premalo stori za delavca! Sicer je pa to že stara zgodovinska resnica, da so marksistični voditelji postali milijonarji, kapitalisti, uboga masa delavska je pa plačevala in zbirala od ust pritrpane vinarje. Ko so pa marksistični voditelji sami sedeli na milijonih, so pa prav pridno udrihali po svojih listih čez duhovniško bogastvo! Prihodnjič bomo — če žele socialisti — našli nekaj marksističnih voditeljev, ki so postali večkratni milijonarji, njih masa proletarijata je pa stradala.

Na stavljenja vprašanja pa prav radi odgovarjamo, čeprav sicer ne bi bilo treba odgovarjati, ker pri nas vsakdo ve, kako je.

Socialiste torej bode v oči, da se v Kranju popravlja župna cerkev. Mislimo, da je danes vsaj 95% kranjskih župljanov prepričanih o potrebi popravit. Pa če dotični gospod — ki ga dobro poznamo, ki ni delavec, hoče na vsak način vlačiti v to debato o delavski zbornici popravila župne cerkve v Kranju, mu povemo le to, kar sam dobro ve: Za delavsko zbornico mora delavstvo zbrati okrog 2 milijona Din letno, to mora naš delavec plačati in si odtrgati od svojih ust za to, da imajo nekateri marksistični funkcionarji mastne plače in drugi gospodje lepe dijete, med tem ko brezposelni ponekod umirajo od lakote. Ta denar, povdarjamo, je delavstvo moralo plačati, ker se mu odtuguje! Za župno cerkev v Kranju pa ni nihče dolžan plačati niti pare ne! Vse se popravlja le s prostovoljnimi darovi! Ko boste gospodje socialisti svojim funkcionarjem dajali mastne plače in dijete iz prostovoljnih prispevkov, no potem ne bomo mi tega nič kritizirali.

(Dalje prihodnjič).

Jugoslovanska strokovna zveza

Strokovna skupina delavstva in nameščentstva v Kranju sklicuje članski sestanek v nedeljo, dne 2. septembra ob 9 dopoldne. Udeležba je za vse članice in članice strogo obvezna. Na sestanku pride tudi zastopnik iz Ljubljane. Sestanek se vrši v Delavškem domu v Kranju.

Mnenja smo, da utegne ta strožja praksa vzbuditi pri prizadetih malo večje zanimanje o opravičenosti te davščine sploh in potem se utegne zgoditi, da bodo sledile pritožbe tudi proti dosedanjim davščini, ki je po mnenju merodajnih upravnih juristov povsem nedopustna in se pobira le, ker se nihče ni pritožil.

Žito. Tendenca nespremenjena. Čehoslovaška je kupila v Jugoslaviji 6000 vagonov pšenice ter se bo dobava pričela septembra.

Fižol. Uradno se potrjuje, da je uvoz fižola v Francijo kontingentiran. Odrejen je uvoz iz vseh držav in sicer za II. in III. tromesečje globalni kontingent v višini 77.000 kvintalov. Vendar je pa izgled, da Francija odobri naši državi počenši s 1. oktobrom t. l. specialni kontingent za uvoz našega fižola v višini od 3 odstot. globalnega kontingenta.

Banaški beli fižol notira danes Din 120 za 100 kg franko vagon banaška postaja. Za gorenjski mandalon in ribničan še ni nobenih cen. Govorice, ki se posebno širijo po Medvodah, da bo naš gorenjski fižol po Din 1 za kg, so nesrešne, kakor nam je bilo sporočeno od kmetijske okrajne zadrage. Kmetje naj počakajo s fižolom do 3. septembra, ko bo imela zadruga občni zbor ter bo imela že pravilne cene v rokah.

Krompir: Cene so nadalje padle. Roza krompir notira v Banatu in Slavoniji od 27 do 30 para za kg, v Ptujtu notira rožnik 32 para, beli 42 para za kg. Obveščeni smo, da zaradi prevelikega dežja krompir na Štajerskem in tudi v drugih krajih Slovenije gnije ter da ga kmetje predčasno izkopavajo in dajo za vsako ceno. — Gorenjski krompir še ne notira.

Razglas Davčne uprave v Kranju. Pozivamo vse one lastnike obveznic vojne škode, ki so stare obveznice izročili v svrhu zamene davčni upravi v Kranju, da nemudoma, najkasneje pa do 28. t. m. dvignejo pri blagajni te uprave nove obveznice in to med uradnimi urami ob delavnikih dopoldne od 8 do 12 ure, ker se vrši zbiranje dobitkov po novih obveznicah že 1. septembra 1934. Nove obveznice se izročajo proti pobotnici, s katero se potrjuje prejem teh obveznic ter vrnitvi tu radne priznanice, s katero je davčna uprava potrdila prejem starih obveznic.

Razpis službe. Gorenjska selekcijska zveza razpisuje dve službeni mesti za zadržne molzne nadziralce. Pogoji: absolvirana kmetijska šola, razločna pisava in spretnost v računstvu. Plača mesečno Din 800 in deloma prosto hrano. Lastnoročno pisane prošnje s potrebnimi prilogami je treba poslati na naslov „Gorenjska selekcijska zveza, kmetijski referent, Kranj.“ Rok za predložitev prošnje je do 15. septembra t. l.

Najprimernejša darila za birmance po zelo nizkih cenah kakor ure, verižice, uhane, zapestnice itd. dobite pri urarju

Ivanu Vidmarju

Kranj, Glavni trg (nasproti rotovža)

Popravila ur, zlatnine, srebrnine in optike točno in solidno. Kupujem staro zlato in srebro po najvišjih dnevnih cenah.

Cenik koledarjev za 1935 l.

1. Namizni tedenski, format 20x35 cm komad po Din 6-50
2. Žepni celoletni, na 4 straneh formata 8x12 cm komad po Din 0-75
3. Stenski celoletni, formata 22x32 cm po Din 1.—. Tvidkam postrežemo po tej ceni le pri naročilu 100 izvodov. **Interesente opozarjamo,** naj ne nasedajo raznim nabiralcem, ki zahtevajo denar v naprej, kajti pri naši založbi ni to slučaj niti glede plačila, niti glede are. pač pa je plačljivo šele po prevzemu koledarjev. Radi tega si zagotovite pravočasno naše koledarje! Naročila sprejema **Tiskovno društvo v Kranju**

• MALI OGLASI •

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 50 par. Najmanjši znesek je 6 D.

Otomane, divane, modroce in vsa v stroko spadajoča dela Vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Tonejc** tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.

Kot hišnico (hišnika) sprejmemi pošteno, skrbno starejšo žensko, ki zna kuhati meščansko hrano in se razume na obdelavo vrta. Naslov v upr.

Prodaj 4 mesce staro psico, čista nemška pasma, doga, Jenko Franc Suha št. 20.

Prodaj psa volčjaka eno leto staro, dobrega čuvaja, nekoliko dresiranega, za Din 500.— — A. Ogrizek, Kranj.

Albin Jazbec
Kranj

Vam nudi obleke za šolarje po Din **95.—**

Najcenejši nakup izgotovljenih oblek

Za birmance lepa izbira in nizke cene.

Prepričajte se!

Čas je, da si ogledate **birmanska darila** ter se prepričate o ceni in kvaliteti.

BOTRICE!

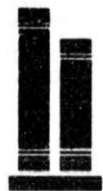

BOTRI!

Priporoča se novo urejena prva zlatarska delavnica na Gorenjskem
B. RANGUS, Kranj
(poleg hotela »Stara pošta«).

Knjigarna „Ilirija“

Kranj, Glavni trg

se priporoča za nakup **šolskih knjig** in drugih potrebščin.

Nizke cene!
Solidna postrežba!

Botri! Botrice!

Najelegantnejše čevlje za vas in za vaše birmance dobite najceneje le pri tvrdki

Fr. Strniša, Kranj

Preden se odločite za nakup, pridite in n prepričajte se o ceni in kvaliteti!

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo

r. z. 30. 3. v Tržiču
priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah, kozine za pletene sandale usnje za površnike, boks, ševro, juhtovino, galanterijsko usnje itd. **Obiščite nas!**

Vse za birmo

Pajčolani Din 33, 45, 55 — šopki Din 2, 3
Venčki Din 7, 10, 13, 15. Rožni vencji, molitveniki
Torbice za birmanke Din 5, 8, 10, 12, 15.
Posebno fino izdelane torbice Din 20, 25, 35.
Bele rokavice in nogavice v vseh velikostih.
Beli svileni trakovi, verižice, zapestnice.

Srajce za birmance vseh vel. izdelamo v 24 urah.

Sukno za fantovske obleke Din 20—29, finejše Din 40, 50, 60.

Gladki modri ševjot, dobra kvaliteta D. 49, 69.
Bela in barvasta svila za birmanke od Din 12, 18, 25

Crepe de Chine v vseh barvah Din 30, 34, 48.

Oglejte si našo zalogo!
Prepričajte se o nizkih cenah!

Ivan Savnik
Kranj

T Moderna tiskarsko podjetje, specialno urejeno za izdelavo raznovrstnih letakov, reklamnih tiskovin in plakatov v eno in večbarvnem tisku po najmodernejših načrtih. Vsa v stroko spadajoča dela izvršujemo točno in poceni.
Tiskarna Tisk. društva v Kranju

V najem oddamo hotel „Jelen“ v Kranju

Tozadevne ponudbe na „Hranilnico in posojilnico v Kranju.“

Kje dobiš

vsak dan sveže pecivo, torte, sladoled itd.? Le pri znani slaščičarni

Šink, Kranj

Gorenjske mlekarske zadruge

(Skupni obrat) v Naklem

Nudimo cenj. občinstvu mleko in vse mlečne izdelke:

čajno maslo •deteljica•
sirotkino maslo
skuto za štruklje

Sire: Ementalec, eidamer, trapist, imperjal, lptaver, romadur, dessert.

Vse dobite v naših poslovalnicah v Kranju, Tržiču, Jesenicah. Prepričajte se o dobri kvaliteti in nizkih cenah!

Kauh zofe, spalne divane, otomane, modroce ter splošno tapetniško pohištvo od preproste do najmodernejše oblike

nabavite najceneje in solidno, ako naročite pri tapetniku

BERNARD MAKŠ

specijalna delavnica tapetniških izdelkov
KRANJ, STARA POŠTA 2

Najpopolnejši produkt moderne tehnike

je novi Isochrom film - 18⁰/₁₀ Din (28⁰ Šajnerja), ki izenači vse razlike v osvetlitvi

Dobite ga v

drogeriji **B. Šinkovec Kranj, Glavni trg**

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom pošne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Novo hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.